Ч. 48 Второк 3 (15) марта 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостваx на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Згадка 13 марта 1848 р. у Відни. — Проґрама гр. Туна і голоси о нїй. — Росия настолочила Туреччинї на нагнїтки. — Анґлїя протестує в Пекінї. — Ситуация в Мадридї).

Сеї недїлї згадували Віденцї пятьдесятий раз день 13 марта з 1848 р., котрий кроваво зазначив ся того року в політичнім житю столицї монархії. Часть Віденцїв сьвяткувала що року той день і на гробах жертв его складала вінцї. Сего року можна було сподївати ся якоїсь більшої манїфестациї; однакож вчерашний день минув щасливо і як на теперішні часи навіть досить спокійно. На зборах революционістів з 1848 р. зложено вінцї а перший похід социялїстів здержала полиция, внаслїдок чого прийшло до бійки і арештовань. Другий похід відбув ся спокійно і зложено вінцї на гробах, причім кількох бесїдників виголосило бесїди. В поході взяло участь кількадесять тисячів людий.

Тепер в справі внутрішної полїтики тільки й бесїди що о проґрамі ґр. Туна. Ставлять ся знов всїлякі здогади і комбінациї що-до проґрами ґр. Туна а з них виходить то одно найяснїйше, що президент мінїстрів поставив собі за першу і найважнїйшу задачу довести до того, щоби парлямент міг на ново правильно і спокійно функционувати. Narodni Listy доносять, що ґр. Тун заявить в палатї послів, що правительство бажає дати можність управляти державою на підставі конституциї і для того відкликує ся до всїх партий, щоби они не ставили трудностий правильному функционованю парляменту. Після тої самої ґазети мав екзекутивний комітет правицї ухвалити більшостию голосів, що внесенє ґр. Фалькенгайна само собою перестало обовязувати наслїдком закритя сесиї, бо було лиш провізорично ухвалене.

Кажуть, що ґр. Тун підчас своєї гостини в Празї в пятницю минувшого тиждня конферував з ґр. Лобковичем і кн. Роганом в справі компромісу межи чеськими консерватистами а нїмецкою вірноконституцийною більшою послїдню ве-... — Vaterland звертає на то увагу, що відступленєм парляментарною більшостию віцепрезидентури палати послів для меншости парляментарної, удобрено акцию правительства а специяльно мало ся на оцї не лиш вірноконституцийну більшу посїлість, але також і ґрупу Мавтнера, котра дуже зближена до лїберальної партиї репрезентованої ґазетою N. fr. Presse. — Fremdenblatt розбирає знов питанє, чи тепер настане в парляментї „коаліция" чи „кооперация" і приходить до того висновку, що буде лиш кооперация, а скоро їй удасть ся лиш надати парляментови здібність до працї і перевести угоду з Угорщиною, то вже єї заслуга около держави буде велика. Та сама ґазета каже, що кандидатом на першого віцепрезидента палати послів буде бар. Людвіґсдорфер або ґр. Штірґ.

Росия настолочила Туреччинї на нагнїтки. Звістно, що віритель має на свого довжника великий вплив і коли схоче, може єму дуже докучати. Сего способу взяла ся і Росия та зачинає вже душити Туреччину з того боку, в котрім єї найгірше пече. Туреччина винна Росиї ще значну часть відшколованя воєнного за давну війну, а що саме тепер має дістати від Грециї відшкодованє воєнне, то Росия зажадала, щоби она ті грошi, які дістане від Грециї, віддала зараз Росиї. Єсть се найприкрійша справа для Туреччини і она кричить тепер як той, кого настолочили на болючі нагнїтки. Турецкий мінїстер справ заграничних ходив до російского амбасадора Зиновєва і просив, щоби Росия тепер в так прикрім положеню Туреччини не жадала сплати, але Зиновєв відповів, що Росия була досить довго терплива і заслугувала на то, щоби Туреччина була більше уважною для Росиї (очевидно, щоби не противила ся кандидатурі грецкого князя на ґубернатора Крети, котру Росия підпирає — *Ред.)* Але коли Туреччина не зважає на Росию, то він вишле ноту, в котрій в виду злої волї Туреччини зажадає сплати цїлого довгу в сумі півтора мілїона фунтів або возьме ся до такого способу, котрим би Росия могла забезпечити собі ту сплату.

Бюро Райтера доносить з Пекіну, що анґлїйский посол в Пекінї явив ся минувшого тиждня в Цунґ-лї-Ямені і запротестував против відступленя Росиї Порту Артура, чим нарушено рівновагу роздїлу власти і впливу на Всходї. Хіньске правительство відповіло, що оно не в силї оперти ся жаданям Росиї.

Ситуация в Мадридї наслїдком становища Сполучених Держав в справі острова Куби стала дуже прикра. Часть праси вже сумнїває ся, чи Ішпанїя буде могла задержати сей остров. Найбільший клопіт робить положенє фінансове.

4)

Виклятий.

(З фінського. — Написав Юані Аго.)

(Дальше).

День Всїх сьвятих приходить близше і близше а кладенє шин і земні роботи продовжають ся з незвичайною скоростию. Они викопують вже пнї з землї, розсаджують скали динамітом, що аж хата тріщить, а кусники землї і тріски дерев долїтають аж до вікон. Юнну не може опустити своєї хати і вийти куди небудь, щоби не стрітити ся на кождім кроцї з людьми, котрі на его гадку глумливо на него дивлять ся. Скоро его лиш здалека побачать, сьміють ся з него і глумлять ся, питають, чи уміє він свою корову добре доїти, чи потрафить заряджувати цїлим господарством з худобою і наймитами, і чи він сам один взяв на себе будованє стациї?

Він жиє як в облозї і вкінци не важить ся цїлком спустити хати з очий, бо боїть ся, що колиб его не було дома, они моглиби прийти і всьо розібрати. З найбільшим поспіхом, і то лише в сьвяточні днї, вибігає до села, аби купити муки. На послїдку піддає ся зовсїм свому огірченю і не виходить нїгде, хиба що кормить свою худобу; впрочім лежить на лавцї і курить люльку, або слїдить рухи свого противника довкола.

Вечер перед Всїми сьвятими бачить, що Тафво іде через подвірє і зараз потім входить до его хати. Юнну сидить в кутї за столом і ріже тютюн; він удає, немов би Тафва не бачив. Тафво стає коло комина і гріє руки.

— Они просили мене сказати тобі, що мусиш забрати свої річи, бо завтра рано хотять розбирати твою хату.... І ти би найлїпше зробив, як би послухав — каже дальше, коли Юнну не відповідає. — Ти все таки мусиш улягчи, коли доведеш до крайности.

Юнну ріже ще завзятїйше тютюн, не відповідаючи і притискає так сильно ножем, що аж дошки тріщуть.

— А може маєш охоту продати ту хату? — сьміє ся Тафво і повертає трохи голову. — Я куплю, як продаш. Даю зараз сто марок. Згода?

— Нї.

— Лїпшої заплати не дістанеш від нїкого. Війт вже тут і він покляв ся, що зарав велить тебе вигнати, як не схочеш покинути добровільно хати. Они кажуть, що висадять тебе разом з хатою у воздух, як будеш опирати ся.... Але може маєш охоту ще раз попасти в руки суду?

— Проч! — сичить Юнну і зриває ся з лавки.

— Ну, ну, я піду, але й тебе скоро викинуть!

Але побачивши, як тяжка лавка підіймає ся в пальцях Юнна в гору, немов би то була порожна миска, вискакує чим скорше за двері і має ще час замкнути їх в тій хвили, коли лавка з страшенним гримотом ударяє в одвірок, а звідтам вилїтає до сїний і паде з лоскотом на старий велїзний горнець.

— Ага, такий поганець мав би мати мою хату! Він, що всьому винен. Він, що навів сюди всю ту голоту. Без него були би чужі пани нїколи сюди не прийшли! І они хотять мою хату силою збурити? Хотять мене при помочи війта вигнати з мого власного мешканя? Ну, ну, нехай попробують прийти, ті....

Але він не мав ще часу замкнути дверий, коли до хати увійшов війт і один інжинер.

Він не знимає шапки з голови, не злазить з лавки, на котру вилїз і цїлком не відповідає на їх поздоровленє.

— Ага, то ви певне прийшли, аби мене вигнати? — питає з глумливим сьміхом.

— Певне, ми будемо приневолені вигнати тебе, коли не хочеш добровільно уступити ся. Але чого тобі опирати ся, Юнну, тиж мусиш знати, що то нїчого не поможе, коли зверхність приказує — говорить старий війт приязно.

— Яким правом приказує?

— Держава купила ґрунт, туди мусить переходити зелїзниця і того не можна вже змінити.

— Так, держава купила? Але я не бачив контракту купна.

— Того й не треба. Тиж мешкаєш на чужім ґрунтї.

— Але хата моя і я маю право уживати той ґрунт десять лїт без чиншу.

— Звідки маєш то право? — питає інжинер.

— Я так умовив ся з моїм господарем.

— Маєш папери?

— Нї, паперів не маю, але така була умова.

— Ба, чоловіче добрий, умова у нас нї-

Новинки.

Львів дня 14-го марта 1898.

— **Відзначеня.** Є. Вел. Цісар надїлив Йос. Васильковского, учителя народної школи в Галущинцях срібним хрестом заслуги з короною.

— **Висший ц. к. Суд краєвий у Львові** оповіщує: Після обовязуючих від 1-го сїчня с. р. нових судових законів, вимагає ся до осягненя посади канцелїста судового першого канцелярийного іспиту. Отже кандидати навіть з іспитом для ґрунтових книг, коли не викажуть ся, що зложили з добрим успіхом перший іспит канцелярийний, не будуть безуслівно увзгляднені при іменованю канцелїстів.

— **Новий уряд почтовий** увійде в жите дня 16-го с. м. в Комарівцї, бучацкого повіта, з звичайним обсягом дїланя. Округ доручень почтового уряду в Комар'вцї творять громади і обшари двірскі Комарівка і Лазарівка. крім того громади Бобровники, Коростятин і Ляцке.

— **Рух еміґрацийний в р. 1897.** В р. 1897 виемігрувало з Галичини, Буковини і Угорщини через Осьвенцїм і Щакову загально 3.758 осіб до Америки. В тім самім часї звернено зі Щакови 60, а з Осьвенціма 122 еміґрантів. За те повернуло з Америки через згадані міста граничні 3.963 осіб.

— **Оповістка з нагоди нещасної пригоди.** В четвер 10-го с. м. вертав якийсь хлоп з дровами з лїса і через неосторожність заїхав в теплицю в Вертелці коло Залозець, а фіра ввернулась так нещасливо на него, що проїзджаючі видобули его по хвили неживого. А позаяк по конї, чорного і сивого нїхто до нинї (11-го) не зголосив ся, длятого подає ся до відомости, що коні з упряжию і саньми може собі спадкоємець відобрати у начальника громади. — *Яков Зробек*, парох.

— **Смерть в полуміни** найшла італїяньска ґрафиня Каранта, жінка президента суду в Туринї. Ґрафиня, недужа вже від довшого часу, їла як звичайно вечерю в ліжку. Компата була осьвітлена лямпою, що стояла на столику коло ліжка. Через неосторожність перевернула ґрафиня лямпу і нафта запалила ся. Коли ґраф Каранто, почувши дим, прибіг до комнати жінки, застав еї вже цїлу в огни. По угашеню огня найдено еї тїло вже цїлком спалене.

— **Буря.** Від Перемишля доносять, що в днях 7-го, 8-го і 9-го марта лютила ся сильна буря в Новосїлцях коло Гусакова. Вихор вивернув на фільварку ворота прикріплені до грубих стовпів. Рівночасно завалив вихор стайню на фільварку в Плешевичах, в котрій містило ся 50 штук рогатої худоби. З того погибли три штуки, одну дорізано, а кілька штук покалїчило.

— **Велика льотерия** будучої париской вистави в р. 1900 вже тепер розпочала свою дїяльність, т. є., що вже від тепер відбувають ся на ній часткові тягненя. Одно таке тягненє відбуло ся минувшого четверга, а головна виграна 500.000 франків (240.000 зр.) припала на льос комнатного маляря з міста Іврі п. Жіо. Найцїкавійше, що Жіо єсть социялїстом-колективістом і ще день перед тягненєм виголосив на одних зборах відчит о маєтковій спільности. Тепер ждуть всї, чи п. Жіо і по тім, як став богачем. схоче подїлити ся своїм маєтком з „потребуючими".

— **Фальшоване матуральних сьвідоцтв.** Войскові власти в Будапештї спостерегли від довшого часу у многих одпорочних охотників сьвідоцтва матуральні підозрілого походженя. Заряджено слїдство і викрито одного діюрнїста, Гезу Салая, що занимав ся виготовлюванем фальшивих матуральних сьвідоцтв. За добрі гроші продавав він ті документи молодцям, котрі своїм родичам і знакомим не хотїли зрадити, що перепали при матурі, або котрі пропадали за тим, щоби могли фіґурувати по улицях яко однорічні охотники. Салай роздобув собі богато бляпкетів таких сьвідоцтв. заосмотрював їх підробленим підписом директора і професорів ґімназиї в Вайцен, прибивав печатку і продавав відтак сї документи мнимим матуристам за цїну 400 до 700 зр. Богато таких сьвідоцтв оперло ся в руках войскових властий, яко залучники до просьб о право однорічної служби. Салая поставлено перед суд і засуджено за злочин фальшованя публичних документів на $2^1/_2$ року вязниці. Кромі сего засуджено одного панича, що користував ся таким сьвідоцтвом. на 1 місяць арешту, а одного на 50 зр. кари. Много инших молодців, потяганих до одвічальности за ту саму провину, випущено невинними.

— **Померли:** О. Михайло Товарницкий, сьвященик-ювілат, парох Прусинка-Сянічка. дек. сяніцкого, дня 10-го с. м.. в 81-ім році житя, а 56-ім сьвященьства; — о. Константин Ікалович, парох Красної. дек. надвірнянского. дня 26-го лютого в 78-ім році житя а 54-ім сьвященьства.

Телеґрами.

Відень 14 марта. У вчерашнім поході з нагоди обходу мартових роковин взяло участь около 60 тисячів людий і на гробах погибших в марті 1848 зложено яких 200 вінців. Торжество се на провінциї відбуло ся спокійно.

Ніцца 14 марта. Приїхала тут анґлійска королева Виктория.

Переписка зі всїми і для всїх.

Оповістки.

— На продаж: 30 прайкин доброго ґрунту (ораниці) з недокладеною хатою, стайня і став, при дорозі в руских горах на Буковинї. Купцї найдуть скору згоду у Н. В. Чорногуза, прав. дяка в Маренничах, почта Усте-Путилів на Буковині.

— Панна з невеличким майном, шукає в цїли одруженя знакомства. Першеньство мають вдівцї. Річ трактує ся серіо. Зголошеня під: Wiesniaczka; poste restante Львів.

— Народний учитель, 27-лїтний молодець, Русин, шукає собі подруги житя, котрою може бути передовсїм особа здорова і честного характеру, лїт не більше як 26 і образована. Першеньство буде мати бльондинка або шатинка. В повідомленю просить ся подати стан родинний, рік уродженя, укінчену школу, вглядно клясу, а коли можливо залучити і фотоґрафію; впрочім повідомлене після волї може бути і як найобширнїйше написане. Кореспонденция і залучена фотоґрафія на жадане зверне ся, а за секрет ручає ся. Повідомленя просить ся присилати оплачені дня 30, 31 марта, 1 цьвітня або 24 цьвітня під адресою: „Николай Бабусин poste restante Рожнятів.

— Заряд краєвого варстату для виробу забавок в Яворові посїдає значну скількість на складї виробів для селян як: ложки, веретена, валки до тїста, цїви для ткачів, решета, рогіжки, маґільницї, опалки, кобелї, кошики, соломянки, забавки для дїтий і т. п. по ду-

---

чого не значить, коли ґрунт належить до твого господаря і він взяв вже всї гроші за него.

— Він взяв гроші ? — Я за мою хату не дістав і зломаного крейцяря.

— То нас нїчого не обходить, коли твій господар, властитель того ґрунту, дістав вже гроші.

— Господар? Таж він не міг брати гроший за мій дім.

— А однако взяв, як я тобі кажу; впрочім то річ, що обходить лише вас двох. З вашими рахунками і претенсиями одного до до другого не має держава нїчого до дїла.

Хвилю сидить Юнну мовчки, відтак встає і кричить: То правда, він такий самий злодїй, як і всї ви!

— Знаєш ти, з ким ти говориш? — відозвав ся війт червоний від гніву і стає перед Юнну'ом.

— З мантїями, з розбійниками! Проч з мого дому, проч!

— Юнну, остерігаю тебе послїдний раз.

— Остерігай, остерігай, ти брехуне, ти собако! — Він вже не говорить, а майже харчить.

— Той чоловік одурів. Що то поможе з ним сварити ся і перечитись — і обертаючись до робітників, що зібрали ся перед дверми, крикнув інжинер:

— Ану до роботи, розбирати хату! Ми не маємо часу на сварки.

— Ну видиш, що тут не поможе ніяке говорене — пробує війт послїдний раз в добрий спосіб.

Однако не знаючи і не чуючи нїчого, з виїмкою того одного, що они дїйстно хотять его вигнати з его хати і вабрати єму его право і власність, вибігає по при війта за інжинером на подвіре, де робітники розступають ся перед ним, а инші цїкаві збігають ся з ріжних сторін.

— Мого дому не розберете! — ричить і вириває кіл з плота.

— Робіть, що вам приказано — командує інжинер.

Але люди стоять і вагають ся.

— Що, ви всї боїте ся его одного, боягузи! На дах, або я вас всїх нажену зі служби! — кричить інжинер.

— А я кождому провалю голову, хто лиш важить ся рушити...

— Тим ти нїкого не настрашиш! — каже Тафво і біжить попри Юнна просто до драбини.

Юнну хоче его ударити, але не трафляє, а що кіл ломить ся в его руках, то він ловить драбину і так сильно нею потрясає, що она паде на землю, а з нею Тафво, що вже вилїз був на дах.

Тавфо страшно скричав і зімлїв.

Але в тій хвили хватають Юнна за барки інжинер і війт, кличуть других на поміч, Юнна притискають до стїни, поваляють на землю, вяжуть посторонками руки і ноги і так звязаного і безпомічного кладуть на его власні сани.

— То ти хочеш ся противити власти... Я тебе научу, ти дурню! — говорить задихуючись війт і тягне за посторонок. — Люди, виведіть зі стайнї коня.

Юнну лежить простягнений на санях і бачить, як они зі стайнї тягнуть его власного коня і запрягають до саний. Він з усеї сили торгає за посторонок, але побачивши, що то неможливе, кулить ся і лежить безрушно. Коли так лежить і жде, заки війт злагодить ся в дорогу, бачить, як они знов приставляють перевернену драбину до хати і як сани сунуть ся по груді замерзлої землї, а дошки і березова кора летять в даху несені осїнними вітром на поле.

— Оттак викурили ми медведя з берлога! — сьміють ся за ним і голосні оклики „Гурра!" доносять ся до его уха.

Він мусїв заплатити кошти розбираня хати і Тафвови за біль та відсидів кілька місяцїв в арешті за опір власти. Але заки то всьо стало ся минув час від осени аж до лїта.

З оголеною головою і в арештантскім одїню вивели его з вязниці в Ст. Йоганніс, перевели до громадского арешту і випустили на волю.

З вязниці іде він просто до свого лїса, що якось дивно его притягає.

Єго коня продали, аби покрити судові кошти, але корову віддали в опіку одної старої жінки, що обіцяла доглядати єї через зиму.

Юнну змарнїв, подав ся і ослаб. Чоло понуре і помарщене. Лиця запали і пожовкли, так що він виглядає, немов би все закусував зуби. Очи впали глубоко в голову, але блищать часом зловіщим сьвітлом.

Нї перед судом, нї у вязниці нї навіть тодї, коли їхав в товаристві добре знаного собі дозорця вязниці не говорив богато. Від тої хвилї, коли его силою кинули на его власні сини, уперто мовчав.

Перед судом відчитано его папери, з котрих ясно виходило, що він вже раз караний за крадїж та що єсть сином незнаного вітця і незамужної женщини. Він не боронив ся, цїлком не промовив збивати висказів сьвідків, не перечив нїчого і не признавав ся. А коли єго господар пояснив судії, що того чоловіка уважали все за якогось несповна розуму, бо він без причини попадав в слїпу, скажену лютість, то Юнну не перебивав тому падлюцї а другі вірили.

Але тодї почали в нїм дозрівати чорні думки, які зродили ся у вязници а відтак в самотнім громадскім арешті.

При тих нападах лютости не крутилась єму вже голова і не темнїло єму в очах так

же низьких цїнах. При більшім замовленю опускає ся рабат.

Читатель з К.: Хочете війти в кореспонденцию з інтелїґентною панною, а не знаєте, як би то до дїла привести? — На жаль, не уміємо Вам порадити, але за то ось що можемо Вам сказати: Ніяка дійстно інтелїґентна і добре вихована панна не приступить до переписки з зовсїм собі незнакомим мужчиною, а так само і дійстно інтелїґентний і добре вихований мужчина не повинен шукати такої кореспонденциї. Бо і на що? Хто шукає знакомства в певній якійсь і честній цїли, то найлїпше, нехай старає ся познакомити ся особисто. Правда, можна оправдувати ся обставинами і браком нагоди до зробленя знакомства і длятого в нинїшних часах настав звичай шукати в тій цїли посередництва ґазет — як от случайно зложило ся, що за примір можемо Вам вказати на дві повисші оповістки — але навіть і в такім случаю, не єсть то зовсїм відповідна і одинока дорога, бо анї одна, анї друга сторона не можуть преці в першій хвили знати того, чи то не суть лиш якісь, легко сказавши жарти, а дуже часто можна навіть припускати, що в тім може крити ся ще щось гіршого. На доказ того, можемо пригадати ті многі кримінальні процеси, які бували нераз наслїдком такого рода посередництв, хоч не дасть ся заперечити, що бували і случаї, що особи в той спосіб робили знакомства, побирали ся і жили щасливо. Але шукати особи до кореспонденциї лиш задля самої кореспонденциї — се водить ся хиба лиш межи людьми, що не мають щось лїпшого робити. Чи се були би люди дійстно інтелїґентні — се лишаємо Вашій розвазї. — **Йос. Зав. в Боб.:** 1) Хлопцї з укінченою школою народною моглиби знайти приміщенє в ткацкій школї в Короснї; там дістали би і відповідну запомогу, але треба би зголосити ся перед початком шкільного року. Могли би вступити і до школи гончарскої в Коломиї; але треба зважити то, чи могли би они в своїх рідних сторонах, по скінченю науки, викопувати той промисл, бо в противнім случаю, можуть дуже легко остати ся без всякого зарібку. В Пасічній коло Надвірної треба мати бодай на початок, на перший рік, своє удержанє; там можуть хлопцї виучити ся на фахових слюсарів і ковалів, а крім того можуть познакомити ся добре з промислом зелїзним. В Черниховї нема школи торговельної; там лиш школа рільнича, а о скілько знаємо, єсть при нїй курс торговельний для крамарів. — Хтось, що переписуєсь з нами під знаком: „Рикала“, звертає увагу на школу кошикарску в Джурові, снятиньского повіта. Хлопцї, але лиш того повіта, дістають в тій школї по 6 зр. з фондів повітових; инші могли би там удержати ся в той спосіб, що діставалиби з дому муку, бараболї, омасту, хлїб і т. п. а там самі би варили собі страву. А може би яким способом удало ся, щоби з вашого повіта можна дістати фонди на удержанє тих хлопцїв. — 2) З іспитом з рахунковости можна бути вступити до урядів рахункових, до приватних інституций, як банки, товариства асекурацийні, каси ощадности, маґістрати, ради повітові і т. п. — 3) До „Народ. Торговлї“ приймають на практику учеників, що мають бодай дві кляси шкіл середних, чим більше тим лїпше, отже і з матурою з учительскої семінариї. — **Б. Лев. Львів:** Чисел „Народ. Часоп. не то з 1894, але навіть і з минувшого року вже нема. — **І. П. в Яві.:** У Львові кілька книгарень випозичають до читаня книжки з повістями. Найбільший склад таких книжок має книг. Ґубриновича і Шмідта. За випожичуванє платить ся місячно звичайно 1 зр.; крім того треба і кавцию зложити — яку? се зависить від умови. За висилку почтою треба також платити. Кавция складає ся на то, щоби було на чім пошукати, скоро би книжка пропала або була ушкоджена. Книгарні на провінциї випозичають звичайно також; спитайте в тій, котра Вам найблизше. — **Наднїчлянин:** Що то єсть ґрафольоґія? Як хочете: штука відгадуваня з почерку письма характеру і натури чоловіка або новомодна забавка і дуренє дурними ще дурнїйших від себе. В лїпшім значіню єсть ґрафольоґія штукою розпізнаваня письма, чи оно написане тою самою рукою. Не дасть ся перечити, що як у всїм діланю чоловіка, так і в письмі его пробиває ся якась черта з его навички, натури а навіть і характеру; але судити зараз з тої одної черти о цїлій натурі чоловіка і о его характері та відгадувати его минувшість, ба ще може й будучність, було би так само нерозумно, як судити чоловіка по его чертах лиця, з фізиономії. Характер чоловіка і его натуру можна аж тогди добре розпізнати, коли ему цїлому і всему его діланю та через довший час придивляти ся уважно і безсторонно; а навіть ще й тогди не можна видати о нїм зовсїм певного і непохибного суду. Мабуть навіть свого часу Ляватерова наука о фізиономії не робила тілько шуму, що нинї ґрафольоґія. Деякі „ґрафольоґи“ і деякі часописи формально полюють нинї на легковірних і кажуть собі добре платити за відгадуванє характерів з письма. Инша річ розпізнавати чиєсь письмо; то вже може бути, бо навіть і при змінї письма чоловік лиш дуже трудно може устеречи ся того, щоби одної або другої букви не написав так само, як пише звичайно. — 3) „Татарске зїлє“ а „рабарбарум“ не єсть одно і то само. Перше, звістне під латиньскою назвою Acorus calamus, має пахучий корінь (кальмусовий корінь, або корінь татарского зїля), котрий ділає скріпляючо на жолудок і уживає ся яко лїк. Друге єсть то корінь з ростини того рода, що наш щавій або квасок (латиньска назва: Rheum officinale), котра росте в Тибетї і Хінї. Слово Rheum пішло від назви ріки Волги Rha, до котрого Римляни додавали ще слово „barbarum“, котрим означали, що ростина походить з „варварских“ країв, се-б то з заграниці. Так зробило ся слово „рабарбарум“. Корінь той в малій скількости ділає скріпляючо на орґани травленя, але в більшій скількости викликує розвільненє і ослабленє, а длятого може стати ся шкідливим для женщини в поважнім станї. Женщини в такім станї не повинні взагалї уживати нїяких сильно розвільняючих средств. — **В. В. В.:** Після ординациї виборчої для громад §. 1, 2 ж. і §. 9. може учитель народний бути вибраний до ради громадскої, а після §. 14 належать до третого круга виборчого, скоро не суть управителями (kierownik), бо тогди і не суть настоятелями (przełożony). — **О. Д в Г.:** Льоси суть добрі, але ми би не радили купувати на рати аж у віденьскім банку, а найлїпше таки не купувати, лиш складати гроші. Рахунок такий: Всї пять льосів по курсї представляють вартість 56 зр. а дійстна їх вартість 37 зр. 50 кр.; ратами по 4 зр. через 17 місяцїв, заплатите 68 зр. Коли не виграєте нїчого, — а то скорше може бути — то відберете хиба лиш номінальну вартість: 37 зр. У Львові можете так само купити на рати в домі банковім Авг. Шелленберґа і сина. — **М. Н. в Т.:** Треба було лїпше прочитати; ми писали, що тягненє відбуде ся аж в маю. Тогди пригадайте ся. — **Ів. Л. в Л.:** Не витягнений анї тепер анї давнїйше. — (Дальші відповіди пізнїйше).

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

як давнїйше. Нї, они заховали ся в найдальший кутик его серця, там зібрали ся, росли і віссали ся в его кров, вїли ся як ржа в его душу.

Він підпалить хату господаря, убє Тафва і війта, постріляє інжинерів в лїсї і пімстить ся на всїх тих, що зрабували его гроші і добро, его самого мучили і глумили ся над ним і вигнали его як дику зьвірину з гнїзда!

Господар підлещував ся, хвалив его господарку, лиш щоби дістати від держави два рази більше відшкодованє. Тафво тїшив ся з своєї мести. Всї сьміяли ся з его нещастя....

Нї, між людьми не можна найти справедливости. Они вовки, голодні вовки, що лиш жруть, хотять всьо роздерти на кусники, що лиш зловлять і раді би виссати послїдну каплю крови з тїла.

„Але він пімстить ся, пімстить ся, хоч би мав сам пропасти!“ — і коли так гадає, сьвітять его очи дико а зуби скрегочуть.

Не знаючи сам як, іде на слїпо лїсом до своєї хати. Але его сили ослабли від довгого сидженя у вязници і від лихої поживи і він мусить на хвильку відпочати при дорозї. Він голодний, не має тютюну, цїлі місяцї не бачив его, але все за ним зітхав.

Его огірченє на хвилю щезає, він забуває на месть і настрій его душі улагоджує ся.

І що він зробив, що люди такі немилосердні для него, що сьвіт так поневіряє его? Чи-ж не старав ся він все бути услужливим і помагати їм, чи він їм що завинив? Чи зачіпав він коли кого, чи не уступав їм радше з дороги? Чого они хотять від него?

А однако — коли би він помимо всего міг утечи ще де в инше місце, де не чула би і не бачила его нїяка душа, коли-б він купив собі ще коня і поставив нову хату.

Але чи може він знати, що они ему знов не знищать всего і его не скривдять, не закують в кайдани і не кинуть у вязницю! І тодї може взяли би й корову.... А може й она пропала, може еї де спрятали? — і зі страху о то спішить там, де надіє ся найти еї.

Весняна ніч холодна і вогка і молоде листє на деревах, здаєть ся, дрожить. Він знає кожде місце, тою дорогою він давнїйше вже нераз ішов. Але всьо виглядає не так як давнїйше. Чим глубше запускає ся в лїс, тим ширша дорога і тим більше лїс знищений. Колишна стежка для худоби щезла, нею їздили вози і оси поздирали кору з дерев. Через мочари покладено мости а попри дорогу вздовж лежать величезні смерекові клеци і їх повідтинані вершки.

І нараз здаєть ся ему, немов би всї ті слїди і вибої, що ведуть звідси, вказували на то, що люди утїкали туди з своїми тягарами в найбільшім посніху, в тревозї і перевертали по дорозї всьо, що лиш стрітили. Они перервали свою роботу, якась невидима сила вигнала їх звідси чарами, не даючи їм спокою нї в день нї в ночи. Дикі духи лїса кидали камінє зі скал в долину, розбиваючи в ночи всьо то, що люди за дня з великим трудом збудували і будуючи знов то, що они знищили: его малу хату і шопу! І тепер ті духи прогнали звідси людий, а они утїкали товплячись на себе в дикім переполосї, так що слабі падали з дороги в пропасть, там, де тепер лежали кусники розбитих возів, саний, поломані колеса і кістяки коний.

А як пітьма чим раз більшіє, починає Юнну ще живійше займати ся своїми видуманими образами; він хоче мати певність, що они дійстно всї позабирали ся звідси та нетерпеливо біжить дорогою і ему здаєть ся, що з обох сторін щось ему шепче до уха. Він зходить з дороги і іде навпростець півперек лїса до озера Мусті.

(Конець буде.)

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.